

Сардак С. Е. Економічні проблеми управління розвитком людських ресурсів в умовах глобалізації. – “Фінанси України” : матеріали XV Міжнар. наук.-практ. конф., (Дніпропетровськ, 8-9 квітня 2011 р.) Д. – 2011 р. : В 4 т. – Біла К.О., Т. 4. – 128 с. – С. 106 – 108.

к.е.н., доц. Сардак С.Е.

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ЛЮДСЬКИХ РЕСУРСІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

В умовах розгортання глобалізаційних процесів у світовому господарстві, виникає низка питань, які вимагають наукового розгляду. І одним із них є економічні аспекти управління розвитком людських ресурсів (УРЛР) які охоплюють сферу управління, виробництва, освіти, науки, охорони здоров'я, оподаткування, бюджетування тощо.

У ХХІ сторіччі глобалізація суттєво змінила структуру і вимоги до заходів УРЛР у світовому вимірі. За рахунок нарощення темпів розгортання інтернаціоналізації і поширення форм міжнародної економічної діяльності, особистості, організації, держави, регіональні об'єднання, поруч із власними стандартами та механізмами, почали використовувати загальноцивілізаційні підходи до побудови системи УРЛР й шукати шляхи щодо її оптимізації. Дане спрямування призводить до виникнення економічних проблем фінансового, бухгалтерського, податкового, інвестиційного, інноваційного, зовнішньо-економічного, організаційного та маркетингового характеру.

Першою проблемою постає відсутність формалізованої структури системи УРЛР. Міжнародні організації, дослідницькі центри, компанії та окремі науковці працюють у цьому напрямку щодо розробки концептуальних і прикладних засад цілей розвитку, людського розвитку, управління людськими ресурсами, державного управління та менеджменту. Але на сьогоднішній час механізм УРЛР, який би враховував глобально-цивілізаційне спрямування розвитку людства, крос-культурні та національні особливості комплексно не розроблено й виникає необхідність його фундаментального осмислення та проектування. Лише у деяких країнах функціонують ефективні національні системи УРЛР, основи котрих були

сформовані на початку-середині ХХ ст. У цьому контексті слід відзначити, що Україна не має дієвої національної політики УРЛР і даному питанню приділяється недостатньо уваги.

Другою проблемою є низький рівень суспільного інтересу та поінформованості стосовно УРЛР, що пояснюється складністю проблематики, протиріччями у філософському та теологічному пошуку, зміною ролі людського фактора, невизначеністю і розбіжностями у ціннісних орієнтирах, заполітизованістю даного напрямку досліджень, міжнародною конкуренцією, тривалістю терміну окупності інвестицій у людський капітал і т.д. Так, в Україні дослідженням системи УРЛР займається лише обмежене коло дослідників, серед яких найбільш помітними є роботи Н. І. Верхоглядової, О. А. Грішнєвої, О. М. Левченко, Е. М. Лібанової, В. Г. Никифоренко, В. А. Савченко, В. М. Колпакова, у яких визначено специфічні питання людського розвитку. Дана обставина потребує активізації наукового пошуку та привертання суспільної уваги за рахунок поширення обсягу тематичних досліджень і оптимізації навчального процесу у системі дошкільної, шкільної, професійно-технічної та вищої освіти.

Третьою проблемою виявляється складність вимірювання якості заходів УРЛР. Вона пов'язана із розбіжностями у національних системах управлінського, фінансового, бухгалтерського, виробничого, податкового та статистичного обліку. У суспільстві використовуються лише спрощені підходи до визначення та співставлення результатів заходів УРЛР. Наприклад, на мегарівні динаміку УРЛР можна спостерігати за даними Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) яка розглядає агреговані композитні індекси: Індекс людського розвитку, Індекс розвитку людського потенціалу, Індекс гендерної нерівності, Індекс багатомірної бідності, Індекс людської бідності. На макрорівні певне коло країн розроблює індивідуальні системи оцінювання людського розвитку, враховуючи власні державні стандарти і гарантії й соціально-економічні реалії. А на мікрорівні вимірюванням результативності УРЛР займаються лише окремі підприємства.

Четвертою проблемою є дискредитація заходів УРЛР за рахунок корупційної діяльності та застосування тіньових схем ухилення від оподаткування. До цього насамперед вдаються транснаціоналізовані компанії, які за рахунок створення

офшорних і спільних підприємств, введення зайвих посад і форм підвищення кваліфікації, використання податкових пільг і прогалин у законодавстві приносять шкоду національній безпеці країн.

П'ятою проблемою є протидіючий вплив середовища щодо реалізації заходів УРЛР. На мегарівні, це руйнівні наслідки сучасної глобальної фінансово-економічної кризи, політичне протистояння, природні катаклізми, локальні конфлікти, неконтрольовані міграційні потоки. На макрорівні, головними причинами постають: надмірне зменшення або збільшення кількості людських ресурсів, погіршення якості людських ресурсів, низька якість системи охорони здоров'я, зменшення питомої ваги обсягу наукових і науково-технічних робіт, низька інноваційна активність підприємств, протиріччя у системі освіти, низький рівень життя та високий дисбаланс у доходах населення, відсутність консолідації суспільства, неузгодженість, мінливість та неефективність законодавства, високий ступінь тінізації та низька правова дисципліна у країні тощо.

Вищенаведені економічні проблеми системи УРЛР дискредитують її потенціал і призводять до обмеження заходів розвитку та втрати суб'єктами господарювання конкурентоспроможності. Тому в умовах глобалізації необхідно удосконалювати науково-теоретичні основи УРЛР з урахуванням розгортання сучасних загальноцивілізаційних та регіональних тенденцій, викликів, загроз і проблем людства.

Список літератури.

1. Постанова № 198 Президії Національної Академії Наук України від 11.07.2007 р. "Виклики XXI століття економіці і суспільству України". – Режим доступу : <http://www.nas.gov.ua/infrastructures/Legaltexts/nas/2007/regulations/Pages/198.aspx>. – Назва з екрану.
2. Сардак С. Е. Особливості функціонування ринку праці України та використання потенціалу саморозвитку для підвищення зайнятості населення / С. Е. Сардак // Україна : аспекти праці. – 2006. – № 7. – С. 8 – 12.
3. Тимошенко Л. М. Людський розвиток : навч. посіб. / Л. М. Тимошенко, С. Е. Сардак, О. В. Більська. – Д. : Вид-во ДНУ, 2010. – 192 с.